

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การออมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการลงทุนและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่าประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Country : NICs) อันได้แก่ประเทศไต้หวัน เกาหลี ซ่งกง และสิงคโปร์ นั้นก็ล้วนแล้วแต่เป็นประเทศที่มีอัตราการออมอยู่ในระดับสูงอยู่ในช่วงร้อยละ 31 ถึง 43 ของผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศในช่วงปีพ.ศ. 2524 ถึง 2533 ซึ่งสัดส่วนเงินออมภายในประเทศเพิ่มขึ้นตามลำดับการขยายตัวของรายได้ และมีสัดส่วนใกล้เคียงกับการลงทุน ซึ่งช่วยให้ประเทศพึ่งพาตนเองได้ทางด้านเงินทุนสำหรับใช้ในการพัฒนาประเทศ จึงทำให้การพัฒนาประเทศมีความต่อเนื่องและมั่นคงมีระดับการพึ่งพาต่างประเทศ ในด้านเงินทุนต่ำ สำหรับประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนยกเว้นมาเลเซียและสิงคโปร์ นั้นสภาวะการออมและการลงทุนแตกต่างไปจากประเทศเหล่านี้มากหรือแม้แต่เปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศในภูมิภาคนี้และยังปรากฏว่าอัตราการออมของไทยค่อนข้างต่ำคิดเป็นร้อยละ 24 ของผลิตภัณฑ์รวมในประเทศเมื่อเทียบกับในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก

เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญมีอยู่สองแหล่งด้วยกันคือ แหล่งเงินทุนภายในประเทศและแหล่งเงินทุนภายนอกประเทศ แหล่งเงินทุนภายในประเทศนั้นได้มาจากการออมของคนในประเทศ ได้แก่ การออมของครัวเรือน การออมของธุรกิจ การออมของรัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ ส่วนแหล่งเงินทุนภายนอกประเทศนั้นได้มาจากการออมจากต่างประเทศซึ่งถูกนำเข้ามาในรูปของเงินกู้ยืม การได้รับความช่วยเหลือและการลงทุนจากต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาถึงสถิติการออมของไทยตั้งแต่ปี 2523 จนถึงปัจจุบันพบว่ามูลค่าการออมรวมภายในประเทศได้เพิ่มจาก 150,593 ล้านบาทในปี 2523 เป็น 1,086,306 ล้านบาทในปี 2536 และเมื่อคิดเป็นร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเท่ากับ 16.52 และ 34.36 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 1.2) ซึ่งหมายความว่ามูลค่าการออมของประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในขณะที่สัดส่วนการออมต่อผลผลิตมวลรวมนั้นก็ได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่จากการที่ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่สูงกว่าคือ เพิ่มจาก 193,060 ล้านบาทหรือร้อยละ 21.13 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในปี 2523 เป็น 1,265,005 ล้านบาทหรือร้อยละ 40.01 ในปี 2536 ทำให้ปัญหาการขาดแคลนเงินออมเพิ่มพูนขึ้นอย่างรวดเร็ว (ตารางที่ 1.3)

ในระยะที่ผ่านมาการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจไทยทำให้โครงสร้างการผลิตมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวอย่างต่อเนื่องภาคอุตสาหกรรมและบริการได้ทวีความสำคัญมากขึ้น การผลิตและการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเงินทุนจำนวนมากในขณะที่ระดับเงินออมของประเทศเพิ่มขึ้นไม่เพียงพอต่อความต้องการเงินลงทุนเป็นผลให้เกิดช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุน (Saving - Investment Gap) โดยส่วนต่างนี้มักชดเชยด้วยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศขอมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวเนื่องจากการอาศัยเงินออมหรือทรัพยากรจากต่างประเทศเข้ามาชดเชยช่องว่างระหว่างความต้องการลงทุนกับความสามารถในการออมของประชาชนในประเทศ การนำเอาทรัพยากรจากต่างประเทศในสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับความสามารถในการสร้างรายได้ของประเทศขอมส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างขาดเสถียรภาพ จึงจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงการเพิ่มการออมภายในประเทศขึ้นเพื่อลดการพึ่งพิงเงินออมจากต่างประเทศเพราะว่าขณะที่การพึ่งพาเงินออมจากต่างประเทศจะมีประโยชน์ต่อการเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุน ขณะเดียวกันการพึ่งพาเงินออมจากต่างประเทศจะเป็นการลดอัตราการออมภายในประเทศลง เนื่องจากการลดแรงจูงใจให้เกิดการออมในประเทศลง (Asian Development Bank 1990:30)

สำหรับประเทศกำลังพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การพึ่งพาเงินออมจากต่างประเทศเป็นการลดอัตราการออมประชาชาติลง ซึ่งจากการศึกษาของ Gupta (1985) พบว่าสำหรับในประเทศ อินเดีย เกาหลีปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ศรีลังกา ไต้หวัน จีน และไทย ในช่วงปีค.ศ. 1967 - 1976 พบว่าผลกระทบที่เกิดจากเงินออมจากต่างประเทศไม่สำคัญต่อการออมภายในประเทศ. แต่จากมุมมองที่แตกต่างกันของ Rana and Dowling (1988) พบว่าผลของการเพิ่มขึ้นของแรงงาน และการออมในประเทศที่สูงขึ้น จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตขึ้นมากกว่า ผลจากทางด้านเงินทุนจากต่างประเทศ สำหรับการเติบโตของเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (ซึ่งหมายถึง ประเทศ พม่า จีน อินเดีย เกาหลี เนปาล ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ศรีลังกา และไทย) แต่ประเทศเหล่านี้ยังคงที่จะรับเงินทุนจากต่างประเทศต่อไป ขณะเดียวกันก็ควรที่จะเพิ่มการออมภายในประเทศขึ้น เพราะว่าการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศไม่ได้ทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างแท้จริง การนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศจึงเหมาะสมกว่าการนำเข้าทางด้านเงินทุน การที่ประเทศต้องพึ่งพาเงินออมจากต่างประเทศมากขึ้นนั้นหมายความว่าดุลบัญชีเดินสะพัด (Current Account) จะขาดดุลมากขึ้น ซึ่งในกรณีของประเทศไทยการขาดดุลเงินออมหรือการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2533 และปี 2534 การขาดดุลเงินออมของไทยคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 8.4 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ นับเป็นอัตราส่วนการขาดดุลเงินออมที่สูงที่สุดที่ประเทศไทยเคยประสบมาและคาดว่าในปี 2538 ประมาณร้อยละ 6.1

อย่างไรก็ตามจากสภาวะการออมภายในประเทศอยู่ในระดับต่ำอันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการขาดดุลเงินออมของไทย โดยเฉพาะการออมภาคครัวเรือนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด ดังนั้นถ้าอัตราการออมภาคครัวเรือนของประเทศสูง นอกจากจะทำให้มีเงินออมมากแล้วในขณะเดียวกันยังเป็นการลดการอุปโภคบริโภค การจัดสรรทรัพยากรจึงเป็นไปได้ว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับการออมภาคครัวเรือนของไทยซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 ของการออมของประเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราการออมของไทยเริ่มมีแนวโน้มลดลงนับตั้งแต่ช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เป็นต้นมา จนถึงปี 2537 เปอร์เซนต์การออมภาคครัวเรือนต่อผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเท่ากับ 7.6 และคาดว่าในปี 2538 จะเท่ากับ 7.9 ดังนั้นการกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการออมในภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นจะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้ประเทศพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น ทั้งนี้ในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการออมในประเทศจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงพฤติกรรมการออมเพื่อให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือน

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในกทม. และปริมณฑล และครัวเรือนในต่างจังหวัด ทั้งครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป โดยที่ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย รายได้ประจำของครัวเรือน รายได้ชั่วคราวของครัวเรือน ทรัพย์สินทางการเงินสุทธิของครัวเรือน การครอบครองอสังหาริมทรัพย์ประเภทบ้าน ตึกแถว ที่ดิน การครอบครองอสังหาริมทรัพย์ประเภทรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เพศของหัวหน้าครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน กำลังสองของอายุของหัวหน้าครัวเรือน อัตราการพึ่งพิง ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน เขตที่อยู่อาศัย และ ภาค
2. การถ่วงน้ำหนักสัดส่วนการออมต่อรายได้ (Saving - Income Ratio) ของภาคครัวเรือนเมื่อรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ทั้งในกทม.และปริมณฑล และในต่างจังหวัด
3. พหุคูณถ่วงน้ำหนักของสัดส่วนการออมต่อรายได้ภาคครัวเรือนในอนาคตทั้งในกทม.และปริมณฑล และในต่างจังหวัด

ตารางที่ 1.1 การออมเบื้องต้นและการลงทุนรวมของประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
(Asian - Pacific Region)

เปอร์เซ็นต์
ของ GDP

ประเทศ	การออมเฉลี่ย		การลงทุนเฉลี่ย	
	2514 - 2523	2524-2533	2514 -2523	2524-2533
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่				
ฮ่องกง	28.4	30.7	27.8	27.9
เกาหลี	22.3	31.9	28.6	30.5
สิงคโปร์	30.0	42.5	41.2	42.0
ไต้หวัน	32.2	32.9	30.5	22.6
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้				
อินโดนีเซีย	21.6	32.0	19.3	30.4
ลาว	-	-	-	-
มาเลเซีย	29.1	33.0	24.9	30.8
ฟิลิปปินส์	26.5	22.3	27.8	21.9
ไทย	22.2	24.4	25.3	26.7
เวียดนาม	-	-	-	-
จีน	35.8	33.5	33.9	34.3
หมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก				
ฟีจี	18.1	18.4	24.3	20.2
ปาปัวนิวกินี	18.8	16.9	22.3	25.1
โซโลมอน	-	-	-	-
ตองก้า	-5.1	-7.4	24.0	22.5
วานัวตู	-	5.8	-	25.7
ซามัวตะวันตก	-	-7.1	-	27.9

ที่มา : Asian Development Outlook , 1992 ,Table A7 - A8

ตารางที่ 1.2 ส่วนประกอบของเงินออมภายในประเทศ

หน่วย : ล้านบาท

ปี	การออมภาคเอกชน		การออมภาคครัวเรือนต่อGDP (%)	การออมภาครัฐบาลและรัฐวิสาหกิจรวม	การออมเบื้องต้น
	ภาคครัวเรือน	ภาคธุรกิจ			
2523	75,256	13,456	8.2	11,432	150,953
2524	79,235	14,724	8.2	11,177	170,722
2525	113,011	13,317	11.1	-653	201,147
2526	96,102	16,793	8.9	17,459	210,051
2527	105,974	16,717	9.3	17,286	242,546
2528	124,809	15,595	10.4	11,135	257,872
2529	134,729	17,980	10.7	20,170	300,121
2530	161,224	31,815	11.7	47,934	355,482
2531	211,138	44,262	13.5	110,701	468,116
2532	267,435	61,870	14.4	146,578	586,941
2533	230,102	94,506	10.5	222,547	713,616
2534	264,248	102,461	10.5	272,962	854,950
2535	277,022	144,134	9.7	263,505	962,453
2536	268,542	166,508	8.5	295,771	1,086,306

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 1.3 ช่องว่างการออมและการลงทุน (Saving - Investment Gap) ของประเทศไทย
ในปี 2523-2536

หน่วย : ล้านบาท

ปี	การออมเบื้องต้น	การลงทุนรวม	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เบื้องต้น	ช่องว่าง การออม-การลงทุน	เปอร์เซ็นต์ช่องว่าง การออม-การลงทุน ต่อ GDP
2523	150,953	193,060	913,733	-42,107	-4.61
2524	170,722	225,638	967,706	-54,916	-5.67
2525	201,147	223,155	1,019,501	-22,008	-2.16
2526	210,051	276,069	1,076,432	-66,018	-6.13
2527	242,546	291,215	1,138,353	-48,669	-4.28
2528	257,872	298,404	1,191,255	-40,532	-3.4
2529	300,121	293,236	1,257,177	6,885	0.55
2530	355,482	362,347	1,376,847	-6,865	-0.5
2531	468,116	508,354	1,559,804	-40,238	-2.58
2532	586,941	651,175	1,856,992	-64,234	-3.46
2533	713,616	899,914	2,191,094	-186,298	-8.5
2534	854,950	1,063,351	2,519,618	-208,401	-8.27
2535	962,453	1,122,723	2,833,277	-160,270	-5.66
2536	1,086,306	1,265,005	3,161,374	-178,699	-5.65

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.3 คุณค่าทางวิชาการที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในกทม. และปริมณฑล และครัวเรือนในต่างจังหวัด ทั้งครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และครัวเรือนกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป

2. ทำให้ทราบถึงผลการคาดการณ์สัดส่วนการออมต่อรายได้ (Saving - Income Ratio) ภาคครัวเรือนเมื่อรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ทั้งในกทม.และปริมณฑล และในต่างจังหวัด

3. ทำให้ทราบถึงแนวโน้มของสัดส่วนการออมต่อรายได้ของครัวเรือนในอนาคต ทั้งในกทม.และปริมณฑล และในต่างจังหวัด

1.4 นิยามศัพท์

1. ครัวเรือน¹ หมายถึง

1) บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปกินอยู่และใช้สิ่งอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การดำรงชีพร่วมกัน บุคคลเหล่านี้อาจจะเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวพันทางสายโลหิตหรือโดยการแต่งงานหรือรับมาเป็นบุตรบุญธรรมหรือมีความเกี่ยวพันฉันญาติหรือไม่ก็ได้ ผู้อาศัยซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ฉันญาติและไม่ได้จ่ายค่าที่พักและอาหาร และคนใช้ที่ไม่มีครอบครัวยู่ด้วย กินอยู่กับครัวเรือนได้รับอาหาร เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัยเป็นส่วนหนึ่งของค่าแรงหรือได้รับฟรีก็ตามให้นับเป็นสมาชิกของครัวเรือน

บุตรที่แต่งงานแล้ว และมีรายได้จากการทำงานของตนเองหรือคู่สมรสกินร่วมกับครัวเรือนจะจ่ายให้กับครัวเรือนหรือไม่ก็ตามให้นับเป็นอีกครัวเรือนหนึ่งต่างหาก

ผู้อาศัยไม่ว่าจะมีครอบครัวยู่ด้วยหรือไม่ก็ตามหากจ่ายค่าที่พักและ / หรืออาหารให้ครัวเรือนให้นับเป็นอีกครัวเรือนหนึ่ง

2) บุคคลไม่เกิน 5 คน ที่ไม่มีความสัมพันธ์ฉันญาติกินอยู่ด้วยกันร่วมกัน จ่ายค่าที่พักและค่าอาหารให้นับแต่ละคนเป็นหนึ่งครัวเรือน

¹รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2531 สำนักงานสถิติและสังคมแห่งชาติ

3)บุคคลคนเดียวอาศัยอยู่ตามลำพัง กินอยู่และใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การดำรงชีพสำหรับตนเองโดยไม่มีบุคคลอื่นร่วมด้วย

2.หัวหน้าครัวเรือน หมายถึง บุคคลที่ครัวเรือนยกย่องให้เป็นหัวหน้าซึ่งอาจเป็นผู้ดูแลการเงินของทั้งครัวเรือนหรือไม่ก็ได้

3.อาชีพหลักของครัวเรือน หมายถึง อาชีพที่ทำรายได้มากที่สุดให้กับครัวเรือน

4.อัตราการพึงพิงหมายถึง สัดส่วนระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ส่วนด้วยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้

5.รายได้ของครัวเรือน หมายถึง รายได้รวมของสมาชิกทุกคนที่มีเงินได้ในครอบครัว ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง กำไร เงินโอน ดอกเบี้ย เงินปันผล ค่านายหน้า โบนัส ค่าล่วงเวลา รายได้ที่อยู่ในรูปสิ่งของแล้วนำมาประเมินราคาเป็นตัวเงิน ฯลฯ สำหรับในที่นี้แยกส่วนประกอบของรายได้เป็น 2 ส่วนคือส่วนที่เป็นรายได้ประจำและส่วนที่เป็นรายได้ชั่วคราว ซึ่งรายได้ประจำ ได้แก่ เงินเดือน รายได้จากค่าเช่าและดอกเบี้ย ส่วนรายได้ชั่วคราว ได้แก่ รายได้จากการเกษตร เลี้ยงสัตว์และประมง ค่าจ้างทั่วไป กำไร เงินโอน เงินปันผล รายได้จากการประกอบอาชีพอิสระ ค่านายหน้า โบนัส เงินค่าล่วงเวลา เป็นต้น

6.ทรัพย์สินทางการเงิน หมายถึง เงินฝากสถาบันการเงิน หุ้น หุ้นกู้ ตั๋วสัญญาใช้เงิน พันธบัตรรัฐบาลพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ หน่วยลงทุนของกองทุนรวม ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น เงินให้กู้และเงินสงเคราะห์ เป็นต้น

7.ทรัพย์สินที่เป็นทุนทางกายภาพ หมายถึง สิ่งของเครื่องใช้ทั้งที่เคลื่อนที่ได้และเคลื่อนที่ไม่ได้ ที่มีอายุใช้งานเกินกว่า 1 ปีขึ้นไป เช่น บ้าน ดิควิว ที่ดิน รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

8.หนี้สิน หมายถึง เงินกู้ยืม เงินที่ค้างชำระจากการซื้อสินค้าเงินผ่อน การจำนำ การจำนอง และเงินสงเคราะห์ตาย เป็นต้น

9.ทรัพย์สินสุทธิ หมายถึง ทรัพย์สินทางการเงินเมื่อหักด้วยหนี้สินแล้ว

10.การออม หมายถึง รายได้ที่ยังไม่ได้ใช้ไปในการซื้อสินค้าและบริการเพื่ออุปโภคและบริโภคในระยะเวลาหนึ่งหรือหมายถึงส่วนแตกต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายที่ใช้ในการอุปโภค

บริโภค สำหรับในที่นี้การออมหมายถึงเงินออมของครัวเรือนเฉลี่ยเป็นรายเดือน ซึ่งได้จากผลลัพธ์ของรายได้หักด้วยรายจ่าย โดยรายจ่ายนี้จะไม่นับรวมค่าใช้จ่ายที่มีลักษณะเป็นการออมทรัพย์ไว้ด้วย

1.5 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้จะศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทย* ในช่วงปี 2535/2536 โดยมีปัจจัยต่างๆที่ต้องการศึกษาค้างต่อไปนี้คือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ประจำของครัวเรือน รายได้ชั่วคราวของครัวเรือน ทรัพย์สินสุทธิของครัวเรือน การครอบครองอสังหาริมทรัพย์ประเภท บ้าน ดิถกแถว และที่ดิน การครอบครองสังหาริมทรัพย์ประเภท รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน อาชีพหลักของครัวเรือน ปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ เพศของหัวหน้าครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน กำลังสองของอายุของหัวหน้าครัวเรือน อัตราการพึ่งพิง เขตที่อยู่อาศัย ภาค ทั้งนี้ยังได้แยกศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในกทม. และปริมณฑลส่วนหนึ่ง และศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในต่างจังหวัดอีกส่วนหนึ่ง** โดยทำการแบ่งครัวเรือนออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป

1.6 วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนทั้งในกทม. และปริมณฑล และในต่างจังหวัด โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มรายได้ดังนี้

1.1 แบบจำลองพฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่อยู่ในกทม.และปริมณฑล ที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน

1.2 แบบจำลองพฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่อยู่ในกทม.และปริมณฑล ที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป

* ยกเว้นครัวเรือนทูต ผู้แทนต่างประเทศ และผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศชั่วคราว

** ยกเว้นบุคคลที่พักอาศัยอยู่ในโรงแรม หอพัก โรงเรียนกึ่งนอน กรมกองทหาร วัด โรงพยาบาล และเรือนจำ

1.3 แบบจำลองพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนที่อยู่ในต่างจังหวัด ที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน

1.4 แบบจำลองพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนที่อยู่ในต่างจังหวัด ที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป

โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Analysis) และใช้วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด แบบถ่วงน้ำหนัก (Weighted Least Square : WLS)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาภาพรวมของปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในทุกระดับรายได้ทั้งในกทม.และปริมณฑล และในต่างจังหวัดเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาทำการศึกษาดังนี้

2.1 ทิศการณ์ถึงสัดส่วนการออมต่อรายได้ (Saving-Income Ratio)ภาคครัวเรือนเมื่อรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นทั้งในกทม.และปริมณฑล และในต่างจังหวัด

2.2 พยากรณ์แนวโน้มสัดส่วนการออมต่อรายได้ภาคครัวเรือน ทั้งในกทม.และปริมณฑล และในต่างจังหวัด ในอนาคต

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย